

között vannak. Kifogásolta, hogy a mostani kormányalakítással kapcsolatban milyen andorító tülkedések vannak főispáni, államtitkári, sőt miniszteri állások körül. Kijelentti, hogy a munkapárt sohasem követelt kommunikáción állásokat. A hatalom élvezetéből nem kértünk és nem kaptunk semmit, de tüftük az igazságtalan vádakat, mert kötelességünkkel kellett teljesíteni. A jobboldal rapszói mellett Tisza történelmi nagyságát fejtegeti.

Utána báró Radvánszky Antal szólt fel. Apponyi a kiegyezési kérdésben, Battyhány pedig a külpolitikában nem ért egyet a miniszterelnökkel. Antal Géza rámutat arra, hogy Apponyi a legélesebben harcol a kiegyezés ellen, Battyhány atnanti-barát volt. A választójog, amelyet hoznak, nem a demokrácia diadala. Majd ha alkalmatlan ember kerül erre a helyre, az lesz a demokrácia diadala.

Gróf Battyhány Tivadar visszautasít.

Lantos Béla.

Huszonhat esztendővel ezelőtt egy szép, sugár diákember jött ki az alsóvárosi tanítóképző-intézet szárazbejárásu kapuján és úgy érezte, hogy azoknak a szép álmoknak a legszebbje, — amelyeket finom, ihletett lelkével, az ujszegedi sudár nyárfák alatt megálmodott — valóra vált. Nagy, diószínű szeme lázas fényben égett, az arcán a boldogság biboros, nyugodt felhője mosolygott s a szíve, az édes anyát állandó szeretettel körülölelő gyermekszív, úgy vert, úgy nyugtalankodott, mint a szelid galambé, amely érzi, hogy az életbe jutott s az élet most már csak boldogságot és tiszta buzaszemeket fog részére juttatni...

A szép, sugár diákember kezében ezen a felejthetetlen napon egy ív fehérpapiros lobogott. Egy ív diógyöri papiros, amelyre csupa dicséret volt írva, értékes utraváló a sokatigérő jövő számára. A tanítói oklevél volt ez a fehér papír, mely akkor a sok-sok fáradozásnak, igyekezetnek, tanulásnak s az ezekkel járó küzdelmeknek jutalmaként ékeskedett az ifju kezében s olyan volt, mint egy hűséges, szerelmes szív, amelyhez rajongva, túlaradt boldogsággal kell beszélni. A szíve fölé rejtette az írást, a jövő színes reménységét és biztatását és sietett vele haza, a csöndes ujszegedi tanítóházba, ahol a galamblelkű anya s a hivatását buzgón teljesítő tanítómester várták szorongó lélekkel. Az ifju nem birt szólni, kezét csókolta az egymást példásan megbecsülő és mélyen szerető öregpárnak és mosolygott. Ez a mosoly mindent elárult... A hófehér anyaszív kristálya csillogó gyöngyökként perdült le az élet viharától felszántott keskeny arára, az apa, a kis alacsony, őszbeesavardott tanítómester pedig büszkén nyújtotta fia felé a kezét és csak annyit mondott: szívből üdvözöllek!...

Akkor még a mai platánfák helyett öreg nyárfák rezgették husos leveleiket az ujszegedi ligetben. S ott, ahol ma az orgona és utána rózsá-erdő pompázik és ejti varázslatos esodálatba a szemlélőt, szintén, rezgő nyárfák ezüstözték be kétszínű lombjaikkal az „ujszegedi népkertet”. Ide jött az ifju, a tanítóvá avatott nagydiák, ide, a kedves, meghitt helyre, a fehér törzsű nyárfák közé, az óriásfü és szederindás erdőrézletre, ahol annyszor hallgatta a madarak énekét, a szellők bizalmas suttogását s ahol ha fáradtan letette maga mellé, az összefaragásalt, festetlen fapadra, az iskolás könyvet, oly szépeket, oly csodás lelket elringató álmokat álmodott ifju lelke... Ide jött most is, ide vezetett az első útja s

ja, mintha ő antant-barát volna. Egyszer már összeállította ama munkapártiak névsorát, akik a választójog mellett foglaltak állást és ezek között volt Antal Géza is.

(Vázsonyi felszólalása.)

Antal személyes kérdésben szólt fel, majd utána Vázsonyi igazságügyminiszter emelkedett szólásra. Reflektált Jakabffy és Radvánszky beszédére, amelyben őt támadták. Rámutat arra, hogy amíg a fronton kiüldölknek a szavazati jog megadását Tisza ridegen visszautasította, addig Metiaunhoz levelet írt (Zajos közbeküldetés a jobb oldalra: Ne gyanúsíts!)... igéni levelet írt, amelynek tartalma az, hogy megígéri a románoknak, hogy a rájuk nézve sérelmesnek tartott választójogi szakaszokat revízió alá veszi. Ezután hosszasan polemizál még Jakabffyval, aki személyes megtámadtatása címén kért szót és Vázsonyival vitatkozik. Az elnök a vitát ezután megszakítja és a legközelebbi ülést hétfőre tűzi ki.

elővevén szíve fölé rejtett oklevelét, szeretettel, boldogsággal áradt föl lelkéből a sok színes gondolat, a sok rejtve tartogatott meleg érzés. Az anyjára gondolt. A drága jó anyára, aki nyöle esztendőn át, minden nap forró csókkal és féltő aggodalommal eresztette utnak a fiát a városba, el nem mulasztván neki mondani: vigyázz drága gyermekem magadra, a kocsitra ne menj, mert ott sok gondatlan ember hajítja a lovakat, a hidról se nézz le a folyóra, mert a víz mélyéből láthatatlan szellemek nyujtják fel kezüket és maguk után rántják az ilyen kisfiukat, mint te vagy... Vigyázz drága magzatom, mert ha baj esik veled, meghasad utánad a szívem...

Ezek most mind eszébe jutottak az ifjunak, az új tanítónak, itt az árnyas lombok alatt. És beszélt a sokgyermekes jó anyához, hálát sóajtott hozzá és fogadalmat tett, hogy azt a sok, nagy szeretetet kamatostul fogja visszafizetni neki. Az álmok legszebbje im' itt valóra váltan, egy gyönyörű látképet nyujtott neki a jövő életre... A másokat nemesítő, csendes, önzésnélküli szakadatlan munka és a szintén másokat: új és új nemzedékeket nemesítő, művelő és fel-emelő nevelés jelentek meg előtte tüneményes fénytől övezve jövő életéül gyanánt...

És ekkor kilépett Lantos Béla az életbe. Magával vivén amit a kultura és az anyaszív nyujtott neki: a tudást és az ember-szeretetet. Ezzel a két értékes, nemes tulajdonsággal kezd munkába, ezekkel dolgozik, ma, ezekkel sorakoztatja ma az ifju nemzedékért az iskola füledt levegőjében és a társadalomért, az iskolafalakon kívül, az egész városban, elévülhetlen szép érdemeit és sikereit és ezért gyűjti napról-napra mindjobban a kartársak, az elüljárók s az ő lankadatlan munkáját megértéssel, becsüléssel figyelő és jutalmazó emberek szeretetét maga köré.

Ha most szokásos felsorolással akar-nám megvilágítani Lantos Bélának huszonöt év óta lefolytatott munkásságát, fel kellene említenem, hogy mint tanító 1892-ben kezdte meg szép, lelkes és mindenki által méltatott tanítói működését Szeged népének javára, hogy mint igazgató-tanító tizenöt év óta vezeti a csongrádi-sugáruti elemi népiskolát, továbbá, hogy körülbelül tizenöle év óta, mint a tanítók képviselője munkál közre az iskolaszékben Szeged város népoktatásáért, hogy tizenöt év óta szorgalmas művelője az iparostanonc-iskolában az iparostanoncok ma még — sajnos — nem valami nagyon csiszolt lelkiéletének. És fel kellene sorolnom, hogy a tulajdonképpeni hivatásán kívül, a társadalmi életben ugy-

szólván minden hasznos munkálkodásból kiveszi a maga részét, hogy mindezekre a közélet maga szólítja föl Lantos Bélát és állítja minden alkalommal sorompóba. Hogy a törvényhatósági bizottság agilis tagja, a hová a legteljesebb bizalom tizenöle esztendő előtt egyszerre két kerületben is megbízást juttatott neki s ő a rókusi kerületét fogadván el, ma is ennek a kerületnek a polgárságát képviseli hűséggel és szeretettel. Hogy számos egyesületnek elnöke, titkára s az ezekkel járó munkát gyönyörű eredményekkel intézte és intézi el. Hogy ezek az eredmények maradandó becsü alkotásokkal gazdagították Szeged városát, úgy, hogy csak a Széchenyi-téren levő Rákóczi-szobrot és az ujszegedi templomot említsem fel, melyek közül az elsőnek ő volt, mint a Rákóczi-egyesület elnöke, az indítványozója, utóbbinak a létrehozásában pedig, mint főtitkár, egyik legteljesebb és fáradhatatlan munkatársa. Politikai szerepléséről is meg kellene emlékezni, ha részletes felsorolását akar-nám munkásságának itt adni, amely szereplés, mint a 48-as párt alelnöke, mindenkor szerény, törtetésnélküli és elvhu volt, úgy, hogy ha ezt más párt mellett fejtette volna ki, a jutalom legalább is valamely tanfelügyelőségben jelentkezett volna számára. Irodalmi munkásságát is részletezhethetném, mert ennek jelentékeny voltát értékesen igazolják a helyi lapokban kifejtett különböző irányu cikkei, továbbá elfogadott számos tankönyve és a csongrádvármegyei tanítótestület történetének vaskos köteté.

Amde nem célo, hogy ezekkel az életrajzi adatoknak minősíthető részletekkel és úgy a hivatásszerű, mint közéleti munkákkal ma a huszonöt év fordulóján Lantos Béla érdemeit felsoroljam. Ma Lantos Bélát hasznos és szép életpályájának ennél a fontos határkövénél egy percre meg akarom állítani, azokkal az emberekkel egyetemben, akik őt becsülik és szeretik, hogy érezze a szívnek melegségét, fényét, mely őt körülöleli és útját beragyogja. Meg akarom állítani és az előismerés koszorujának egy friss levelét óhajtom ezekben a sorokban neki átnyujtani, melyek arra emlékeztetik, hogy huszonöt esztendő munkája alatt hűséges ragaszkodással és kitartással haladt kiüzlött kettős célja: az önzésnélküli munka és a nevelés felé.

S hogy ezeket mindjobban megközelíti, annak az ő szeretettel teli nagy szíve is segítője. Nincs az a kérő szó, amit ő meg nem hallgatna és nincs az a munka, ami a polgárság javára és a jótékonyosság előmozdítására irányul — el ne vállalna. Azok közé tartozik Lantos Béla, akik a lélek kineseit s a szív szeretetét lassankint fölprózzák és odanyujtják embertársaiknak... Nesztek, legyetek boldogok!... Én lassankint elpazarolom fényemet, s ha majd elfog a fáradtság, ha majd eserben hagy a munkaerő, akkor sem fog az elröppent ifjuságért és férfikorért bánat énni, mert tudom, hogy a fény embertársaim lelkét ragyogja be. Akkor is boldogan vonulok félre, mint élő példa, mert gyönyörködtetni fog munkám gyümölcse.

Ezért is nincs Lantos Bélának irigye. Mint a legtöbb munkás embernek van, leginkább azok közül, akik rendszerint félrevonulnak a közért való nehéz munka elől és léhán, kaján mosolygással biráskodnak mások szorgalmas, kitartó és hasznos munkája fölött.

A nemes pályafutásnak huszonöt éves fordulójánál szeretettel állunk meg előtted Lantos Béla s ha nagy szerénységed, bármennyire is iparkodik elhárítani a baráti üdvözlést, kitárt karokkal fordulunk feléd s a lelkünk meleg érzéssel öleli át szelid lelkedet, mert mi tudjuk és érezzük, hogy mi a munka és az emberszeretet...